

Valsts prezidenta komisijas, padomes un Ordeņu kapituls

Publicēts: 16.03.2021.

Vēsturnieku komisija

Aizvadītajā gadā Valsts prezidenta paspārnē izveidotā Vēsturnieku komisija turpināja darbu pie aktuālu Latvijas 20.gadsimta vēstures problēmu pētniecības un skaidrošanas, pamatos pievēršoties Padomju Savienības okupācijas periodam (1940.-1990.). Izpētes darba rezultāti ir apkopoti komisijas rakstu 26.sējumā „Okupācija, kolaborācija, pretošanās: vēsture un vēstures izpratne”.

2010.gada jūnijā apritēja 70 gadi, kopš Latviju un pārējās Baltijas valstis okupēja un anektēja Padomju Savienība. Lai sabiedrībai atgādinātu par šiem traģiskajiem notikumiem, tos skaidrotu, jūnijā Vēsturnieku komisija kopā ar Okupācijas muzeju organizēja konferenci „Latvijas okupācija. 1940.gads. Vēstures problēmas un mūsdienu aktualitātes.” Konferences darbā piedalījās redzamākie Latvijas vēsturnieki, juristi, arhīvu speciālisti, politiķi, žurnālisti, vēstures interesenti.

Atzīmējot Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas 20.gadadienu, Vēsturnieku komisija kopā ar Latvijas Universitāti, 4.maija Deklarācijas klubu un citām sabiedriskām organizācijām organizēja plašu starptautisku konferenci „Latvijas Neatkarības deklarācija: starptautiskie un iekšpolitiskie aspekti.” Tās ietvaros ar interesantiem referātiem uzstājās Latvijas Valsts prezidents Valdis Zatlers un atzīti vēsturnieki, tiesību zinātnieki un aktīvi tā laika notikumu dalībnieki.

2010.gadā komisijas locekļi pievērsās apkopujošu, populārā valodā uzrakstītu darbu izstrādei par Latvijas vēsturi. Jūnijā tika publicēta profesoru I.Butuļa un A.Zundas grāmata „Latvijas vēsture” krievu un latviešu valodā. Grāmata tika uzdāvināta visām krievu skolām Latvijā. Valsts prezidents šo grāmatu 1.septembrī pasniedza Salaspils vidusskolai.

Vēsturnieku komisija turpināja sadarbīties ar Izglītības un zinātnes ministriju, Ārlietu ministriju, Vēstures skolotāju biedrību, muzejiem un arhīviem ar Latvijas vēstures pētniecību un skaidrošanu saistītos jautājumos. Komisijai vairākkārtīgi ir oficiālo lūgts sniegt savu redzējumu par vēstures jautājumiem.

Valsts prezidents, atrodoties ārvalstu vizītēs, ir pievērsies arī Latvijas 20.gadsimta vēstures problēmām. Vizītes laikā Krievijas Federācijā kopā ar prezidentu Dmitriju Medvedevu ir panākta vienošanās par divpusējas Latvijas–Krievijas vēsturnieku komisijas izveidi un Krievijas arhīvu lielāku atvērtību. Topošās komisijas mērķis būs Latvijas un Krievijas 20.gadsimta vēstures jautājumu padziļināta pētniecība, lai sagatavotu akadēmisku un objektīvu kopīgās vēstures notikumu izklāstu. No Latvijas puses jaunajā komisijā piedalīsies Vēsturnieku komisijas deleģēti pārstāvji.

Valsts valodas komisija

Valsts valodas komisijas galvenais uzdevums ir izstrādāt valodas politikas stratēģiskos virzienus, balstoties uz visaptverošiem, situācijas analizē pamatotiem pētījumiem, pārraudzīt Valsts valodas politikas programmas izpildi, kā arī piedalīties un konsultēt valodas politikas likumdošanas izstrādes jautājumos.

2010. gadā Valsts valodas komisija ir regulāri noturējusi sēdes, notikušas arī komisijas locekļu elektroniskās aptaujas par aktuāliem jautājumiem. Sēdēs apspriesti aktuāli valsts valodai un sabiedrībai svarīgi jautājumi – valodas institūciju apvienošanas jautājums, valsts valodu eksāmenu kārtošana jautājumi, mediju likums. Valsts valodas komisija sagatavoja savus priekšlikumus Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumam, kas daļēji tika iekļauti likumā. Komisija ir atbildējusi uz dažādām interesentu vēstulēm, piemēram, skaidrojusi valodas likumu piemērošanu, valsts valodas lietošanu, t.sk., profesionālajās jomās un citu valodu ietekmi uz to. Tā kā komisijai 2010.gadā netika iedalīts finansējums, lielākus organizatoriskus vai informatīvus pasākumus rīkot nebija iespējams. Komisijas locekļi aktīvi puda komisijas viedokli individuālās intervijās un rakstos.

2010.gada 27.februārī Valsts prezidents piedalījās valodas komisijas sēdē, kurā tika apriests jautājums par darbu pie elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumprojekta Saeimā, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt valsts valodas aizsardzību televīzijā un radio. Tāpat komisijas sēdē pārrunāti jautājumi par reorganizēto valsts valodas institūciju - Latviešu valodas aģentūras un Valsts valodas centra - darbu samazinātā finansējuma un cilvēku resursu apstākļos. Tika arī pārrunāta akūtā problēmā par cilvēku rindām, kas sāk veidoties valsts valodas eksāmenu nokārtošanai, kā arī nespēju nodrošināt latviešu valodas apmācības kursus bezdarbniekiem. Lai atrisinātu šo problēmu Valsts prezidents aicināja uz tikšanos atbildīgās personas.

2010.gada 17.martā norisinājās tikšanās ar Izglītības un zinātnes ministri T. Koķi, nodarbinātības valsts aģentūras direktori B. Paševicu un Valsts valodas komisijas priekšsēdētāju A. Veisbergu, kuras laikā tika atrisināts jautājums par finansējumu bezdarbnieku valsts valodas apmācībai un eksāmenu kārtošana. Valsts valodas apguves progrogammā iesaistījās 8339 bezdarbnieki.

Pērn Valsts valodas komisijas priekšsēdētājs Andrejs Veisbergs sniedza vairākas intervijas - pirmajam digitālajam ziņu kanālam Latvijā TV 24 un Latvijas Radio 1, lai pārrunātu valsts valodas stāvokli Latvijā saistībā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumu. Diskusijā par valsts valodas lomu Valsts valodas komisijas sēdē piedalījās Stratēģiskās analīzes komisijas pārstāvji. Abu komisiju pārstāvji pārrunāja valsts valodas nozīmi un vietu projektā „Latvijas Ilgtspējīgas Attīstības Stratēģija līdz 2030.gadam” un ārzemju studentu un lektoru statusu Latvijas augstskolās, latviešu valodas lomu augstākajā izglītībā.

2010.gadā komisijas pārstāvji ir veicinājuši starptautisko dialogu par valodas lomu. Pavasarī komisijas priekšsēdētājs Andrejs Veisbergs tikās ar Lietuviešu komisijas priekšsēdētāju Irēnu Smetonieni, lai pārspriestu un salīdzinātu valsts valodas aktuālās problēmas – minoritāšu izglītības jautājumu, valsts valodas likumu, komisijas darbu, terminoloģijas izstrādes organizāciju Lietuvā. Bet oktobrī komisijas pārstāvji un VVK priekšsēdētājs teica ievadrunu plaša mēroga starptautiskā konferencē „Baltic HLT Conference”.

Mazākumtautību konsultatīvā padome

Mazākumtautību konsultatīvā padome aizvadītājā gadā sekmēja sabiedrības saskaņu un saliedētību Latvijā, pievēršot uzmanību starpetniskajam dialogam un tā veicināšanai. Nozīmīgs pasākums bija 2010.gada 28.aprīlī organizētā apaļā galda diskusija „Mazākumtautības Latvijas izaugsmei.” Tās ietvaros pārrunāja valsts politikas rezultātus mazākumtautību jomā, mazākumtautību lomu valsts ekonomikā, kultūras dzīvē, izglītībā, zinātnē un sportā. Diskusijā piedalījās režisore Gaļina Poliščuka, Kultūras akadēmijas profesore Olga Žitluhina, slavenā sportiste Jeļena Prokopčuka, Lomonosova vārdā nosauktās klasiskās ģimnāzijas direktors Romāns Alijevs, vēstures skolotāja Jeļena Smoļina un citi. Apaļā galda dalībnieki atbalstīja ideju par Latvijas mazākumtautību aktīvāku iesaistīšanu politiskajos un kultūras procesos, regulāra starpkultūru dialogu attīstību, atzīmēja sporta lomu sabiedrības konsolidācijā.

MTKP 11.augusta sēdes laikā tika apspriests jautājums par masu saziņas līdzekļu lomu starpnacionālajās attiecībās. Uz sēdi tika uzaicināti vadošo latviešu un krievu laikrakstu (Latvijas Avīze, Čas) žurnālisti. Sēdes gaitā tika izteikts atzinums, ka starpnacionālās attiecības Latvijā ir normālas un uzsvērtā masu saziņas līdzekļu loma starpnacionālo attiecību veidošanā. Valsts prezidents izteica priekšlikumu rakstošajos medijos vairāk atspoguļot pozitīvo, kas Latvijā sasniegts starpnacionālo attiecību veidošanā.

MTKP 24.novembra sēdē tika apspriesta mazākumtautību skolu jaunatnes dalība dziesmu un deju svētkos. Valsts prezidents aicināja daudz plašāk iesaistīt mazākumtautību skolu skolēnus Latvijā organizējamos dziesmu un deju svētkos. Lai sasniegtu šo mērķi ir jāizvērs attiecīgs darbs skolās, ar bērnu vecākiem, pašvaldībām, jāveido jauni kori un deju kolektīvi mazākumtautību skolās. Finansējumu šiem mērķiem rekomendēja lūgt Integrācijas fondam. Tika apspriesta un atbalstīta Daugavpils 13.vidusskolas mūzikas skolotāja un kordiriģenta Jevgēnija Ustinskova pozitīvā pieredze. Pārskata periodā notikušas piecas MTKP sēdes.

Konstitucionālo tiesību komisija

Konstitucionālo tiesību komisija ir izveidota ar mērķi sniegt atbalstu Satversmē noteiktās Valsts prezidenta likumdošanas funkcijas realizēšanai, sniegt viedokli par Satversmes normu pilnveidošanu un interpretāciju. Tāpat komisijas uzdevums ir veicināt zinātniskus pētījumus un kvalificētu diskusiju par aktuāliem tiesību jautājumiem.

Konstitucionālo tiesību komisija 2010.gadā sniegusi divus rakstveida viedokļus. Pēc Ministru prezidenta lūguma Valsts prezidentam 2010.gada 18.janvārī Konstitucionālo tiesību komisija sniedza viedokli „Par Saeimas apstiprinājuma nepieciešamību liela apjoma aizņēmumu saņemšanai” (saistībā ar Satversmes tiesas 2009.gada 21.decembra sprieduma tā dēvētajā „pensiju lietā”). 2010.gada 24.maijā Konstitucionālo tiesību komisija sniedza viedokli „Par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu tiesisko regulējumu demokrātiskās valsts iekārtā”. Daļa viedoklī ietvertu priekšlikumu tika izmantoti Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumprojekta pilnveidošanai Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas darbā. Valsts prezidenta motivācijas rakstā, nododot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumu Saeimai otrreizējai caurlūkošanai, arī ietverti Konstitucionālo tiesību komisijas viedoklī paustie argumenti.

Šobrīd, ievērojot Valsts prezidenta aicinājumu, Konstitucionālo tiesību komisijā noris aktīvs darbs pie viedokļa par to, kā uzlabot varas atzaru līdzsvaru un sadarbību un panākt efektīvāku lēmumu pieņemšanas mehānismu, tai skaitā par Valsts prezidenta lomu mūsdienu parlamentārā republikā.

Konstitucionālo tiesību komisijas darbs noris, gan tiekoties klātienē, kā kopīgā sēde 2010.gada 10.augustā, tiekoties ar Valsts prezidentu, vai atsevišķu Konstitucionālo tiesību komisijas locekļu dalība 2010.gada 9.marta Stratēģiskās analīzes komisijas rīkotajā apaļā galda diskusijā „Politisko partiju statusa noteikšana un tiešā demokrātija kā risinājumi Latvijas politiskās sistēmas krīzei”, kā arī izmantojot elektroniskās saziņas līdzekļus, ņemot vērā, ka komisijas priekšsēdētājs Egils Levits un komisijas locekle Ineta Ziemele savus tiešos darba pienākumus pilda ārpus Latvijas.

Valsts Heraldikas komisija

Valsts Heraldikas komisija ir Valsts prezidenta izveidota koleģiāla institūcija, tai nav juridiskas personas statusa. Valsts Heraldikas komisija veic uzdevumus, kuri definēti sešos likumos: Ģerboņu likumā, likumā “Par valsts ģerboni”, “Latvijas valsts karoga likumā”, likumā “Par pašvaldībām”, “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā”, kā arī „Valsts apbalvojumu likumā”. VHK veido informatīvo materiālu bāzi par ģerboņiem, izvērtē jaunu ģerboņu, atribūtikas ar valsts ģerboni, gan arī valsts un pašvaldību institūciju apbalvojumu heraldiskos un mākslinieciskos risinājumus.

Heraldikas komisiju vada mākslinieks grafiķis Laimonis Šēnbergs, komisijas locekļi:

Kristīne Ducmane - Dr.hist., Latvijas Nacionālā Vēstures muzeja vēstures departamenta pētniece, Māra Eihe – faleristikas, numismātikas speciāliste; Aina Blinkena - Dr.h.philol., LZA akadēmiķe, Valdis Villerušs – Latvijas Mākslas akadēmijas profesors, mākslinieks grafiķis, Armands Vijups – Dr.hist., LVU Vēstures un filozofijas fakultātes Arheoloģijas un vēstures palīgdisciplīnu katedras asoc. prof., Imants Lancmanis - Dr.h.c., Rundāles pils muzeja direktors, mākslas zinātnieks, Gvido Straube - Dr.hist., LVU Vēstures un filozofijas fakultātes dekāns (komisijas locekļi atalgojumu par darbu nesaņem); Ramona Umblija - mākslas zinātniece Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijas Vispārīgglītojošo studiju kursu katedras vadītāja; VHK priekšsēdētāja vietniece.

2010.gadā viens no galvenajiem komisijas darbības virzieniem – izvērtējumi un konsultācijas jaunizveidoto novadu ģerboņu izstrādē, kā arī – valsts institūciju un novadu pašvaldību iesniegto apbalvojumu projektu sagatavošanā un to izvērtēšanā.

2010.gadā ir notikušas vienpadsmit Valsts Heraldikas komisijas sēdes, kurās izskatīti: 85 novadu, 5 dzimtas, 2 pilsētu, 1 pagasta un 3 institūciju (organizāciju) ģerboņi, 4 pašvaldību karogi, 10 valsts institūciju (tajā skaitā - Ministru kabineta apbalvojumi) un 4 pašvaldību apbalvojumi.

Komisija ir konsultējusi „Valsts apbalvojumu likuma” grozījumu procesā (stājies spēkā 01.05.2010.); ir sniegusi priekšlikumus un precizējumus MK noteikumiem „Kārtība, kādā dibināmi valsts institūciju un pašvaldību apbalvojumi” (stājušies spēkā 2010.gada 5.oktobrī), priekšlikumus „Latvijas valsts karoga likuma piemērošanas noteikumiem Nr.405” (stājušies spēkā 2010.gada 5.oktobrī). Sniegtas 2 konsultācijas Ārlietu ministrijai par ministrijas grafiskā stila izveidi.

Komisija sniegusi 79 konsultācijas jautājumus, kas saistīti ar pašvaldību ģerboņu un apbalvojumu izstrādi, atbilstoši heraldikas

nosacījumiem un mākslinieciskajiem kritērijiem.

Izdots grāmatas „Latvijas ģerboņi” pielikums (papildinājums 2008.gada izdevumam – pagastu ģerboņi Vidzemē (8) un Kurzemē (7).

Stratēģiskās analīzes komisija

2010.gadā Stratēģiskā analīzes komisija (turpmāk – SAK) savā darbā galveno uzmanību veltīja izglītības kvalitātes un konkurētspējas, ekonomikas atjaunošanas, inovāciju veicināšanas un sabiedrības līdzdalības jautājumiem. Lai to īstenotu komisija veikusi dažādas aktivitātes, t.sk.:

Izstrādāti 7 SAK ziņojumi – „Nodokļu sistēma un nodarbinātība – aktuālie jautājumi ekonomikas atjaunošanai”; „Politisko partiju statusa noteikšana un tiešā demokrātija kā risinājumi Latvijas politiskās sistēmas krīzei”; „Inovatīvas ierosmes izglītībai”; diskusiju ziņojums „Latvijas skolas pēc 2009 gada: pārmaiņas tikai sākas?”; pārskata ziņojums „Augstākā izglītība Latvijā: fakti, problēmas un iespējas”; „Pārskats par normatīvo regulējumu inovāciju radīšanas procesā un iespējamajiem šķēršļiem”; „Analītisks ziņojums par augstākās izglītības finansēšanas sistēmām ārvalstīs”.

Notikušas 3 apaļā galda diskusijas ar Valsts prezidenta dalību. Diskusiju tēmas bija - „Nodokļu sistēma un nodarbinātība – aktuālie jautājumi ekonomikas atjaunošanai Latvijā”; „Politisko partiju statusa noteikšana un tiešā demokrātija kā risinājumi Latvijas politiskās sistēmas krīzei”; „Inovatīvas ierosmes izglītībai”.

Notikušas 3 SAK video diskusijas ar tiešraidi un video ierakstu SAK ideju portālā . Video diskusiju tēmas bija - industriālā politika, situāciju izglītības jomā Latvijā un inovatīvās ierosmes izglītībā.

Notikušas 6 SAK sēdes un vairākas darba sanāksmes. Papildus SAK biedri ir piedalījušies vairākās darba grupās un komisijās, piemēram, Funkciju audita komisijā, Nacionālās attīstības padomē, Augstākās izglītības reformu plāna izstrādes darba grupā. Kā arī pēc SAK biedru iniciatīvas 2010.gadā darbu uzsāka Latvijas inovāciju platformas „RIDEON” izstrādes darba grupa, kurā aktīvi līdzdarbojas vairāki komisijas pārstāvji. Vairākas Latvijas ilgtermiņa attīstībai nozīmīgas jomas – izglītība, vide un klimats, lauku un pilsētu attīstība, demogrāfija, veselības sistēma, iekšējā drošība un ekonomika – tika padziļināti analizētas SAK uzaicinātu ekspertu septiņās tematiskās darba grupās.

SAK ir veicis arī konsultatīvo darbību – SAK biedri ir snieguši konsultācijas un viedokli par dažādiem valsts attīstībai būtiskiem jautājumiem Valsts prezidentam, Finanšu ministrijai, Ekonomikas ministrijai, Labklājības ministrijai, EK pārstāvniecībai Latvijā u.c.

Izveidots SAK ekspertu panelis, kura mērķis ir iegūt jaunas idejas un priekšlikumus efektīvākiem Latvijas problēmu risinājumiem. Ekspertu paneļa dalībnieki ir pieredzes bagāti profesionāļi savā jomā, kuriem tiek lūgts vērtēt, papildināt un uzlabot risinājumu idejas, izteikt viedokli par konkrētiem jautājumiem un piedalīties diskusijās par dažādām tēmām. Ekspertu panelis ir izveidots kā e-risinājums, kur eksperti pieredzējuši sniedz novērtējumus par valsts attīstībai izšķiroši svarīgiem jautājumiem un lēmumiem. 2010.gada maijā un jūnijā tika uzrunāti dažādu jomu eksperti – ekonomisti, demogrāfi, sociologi, politiologi, kultūras darbinieki, mediķi u.c., - aicinot iesaistīties un līdzdarboties ekspertu paneļa veidošanā. Kopumā ekspertu paneli reģistrējās 160 eksperti un pirmo anketu pilnībā aizpildīja 92 eksperti. Pirmajai aptaujai š.g. jūnijā par Latvijas ilgtermiņa attīstības izaicinājumiem bija divas daļas – prognožu daļa un svarīgāko tendenču un ilgtermiņa risinājumu daļa.

2010.gadā veiksmīgi turpināja darboties SAK ideju platforma. Šajā portālā tiek publicēti SAK veiktie pētījumi, ziņojumi, aktuālas diskusijas un ekspertu vērtējumi, blogi. Iknedēļu elektroniski SAK adresātiem (par tādu var kļūt ikviens iedzīvotājs, kurš ir pieteicies jaunumu saņemšanai e-pastā) tiek izsūtītas informatīvas vēstules par jaunākajiem rakstiem un aktuālāko informāciju ideju portālā www.saki.lv. Gada laikā ideju portālu ir skatījuši vairāk nekā 36 000 unikālo lietotāju, par ko SAK ir patiesš gandarījums, jo portāla apmeklētība veicina ekspertu diskusiju, ziņojumu apspriešanu plašākā sabiedrībā.

Notikušas iedzīvotāju pašorganizācijas kustības „Latvijas Forums” diskusijas. Valsts prezidenta un Stratēģiskās analīzes komisijas ierosinātā iedzīvotāju pašorganizācijas kustība „Latvijas Forums” 2009. – 2010.gada laikā 4 diskusiju kārtās kopumā 25 Latvijas vietās pulcēja ap 2000 iedzīvotājus. Latvijas Foruma idejas centrā ir apziņa, ka tikai katra Latvijas iedzīvotāja aktīva līdzdalība sabiedriskajos un tautsaimniecības procesos veicinās ātrāku Latvijas valsts un ekonomikas atveseļošanu. To iespējams sekmēt, nākot kopā cilvēkiem, kas spēj konstruktīvi un radoši sadarboties, virzīt un īstenot jaunas idejas.

Turpinot 2009.gadā iesākto Latvijas Foruma kustību, ceturtdā Latvijas Foruma diskusija notika 2010.gada 18.jūnijā vienlaikus Daugavpilī, Valmierā, Ventspilī un Jelgavā. Katrā pilsētā noteiktu tēmu pilsoņu žūriju formātā izdiskutēja un risinājumus meklēja aptuveni 25 vietējie iedzīvotāji. Daugavpilī tika runāts par ēnu ekonomikas un nodokļu maksāšanas jautājumiem, Valmierā apsprieda izglītības sistēmu, Ventspilī tika aktualizēta demogrāfijas, bet Jelgavā sabiedrības līdzdalības tematika.

Vienlaikus 2010.gada 18.jūnijā tika atklāta SAK un domubiedru veidotā interneta vietne Scenāriji.lv. Līdz 10.Saeimas vēlēšanām Scenāriji.lv padziļināti apskatīja septiņas Latvijas ilgtermiņa attīstībai nozīmīgas jomas – izglītība, vide un klimats, lauku un pilsētu attīstība, demogrāfija, veselības sistēma, iekšējā drošība un ekonomika. Par iepriekšminētajām jomām ekspertu tematiskās darba grupas veidoja rakstus, interaktīvos scenāriju modelēšanas rīkus, tiešsaistes diskusijas. Sadarbībā ar Scenāriji.lv partneriem tika izveidoti tādi interaktīvie rīki kā „Nodokļu kalkulators”, „Pielaiķo partiju” un „Solīts makā” (sadarbībā ar Providus un Politika.lv), kā rezultātā Scenāriji.lv lietotājiem tika sniegta iespēja aprēķināt nodokļu izmaiņu ietekmi uz viņu personīgo budžetu, kā arī bija iespēja izvērtēt politisko partiju programmas. Ar stratēģisko sadarbības partneru – Latvijas Radio, portālu Delfi.lv, Latvijas Avīzi, portālu Draugiem.lv un TV3 – palīdzību tika veicinātas plašākās sabiedrības diskusijas. 2010.gada laikā Scenāriji.lv apmeklēja vairāk nekā 90 000 unikālo lietotāju, savukārt diskusijām tiešsaistē sekoja vairāk nekā 4 000 cilvēku.

SAK 2010.gada laikā ir atbalstījusi vairāku nozīmīgu konferenču organizēšanu un to saturisko uzstādījumu izstrādi. 2010.gada

maijā SAK atbalstīja un SAK biedri aktīvi iesaistījās SwedBank Privātpersonu finanšu institūta rīkotajā konferencē par privātpersonu finanšu izglītību Latvijā. Konferencē tika diskutēts par nepieciešamību izglītēt Latvijas iedzīvotājus saistībā ar personīgo finanšu kvalitātes paaugstināšanu pārvaldīšanas efektivitāti. 2010.gada 8.septembrī SAK sadarbībā ar Rīgas Ekonomikas augstskolu organizēja starptautisku semināru „Latvijas jaunā inovāciju platforma”, kura mērķis bija izvērtēt un rosināt izmaiņas Latvijas inovāciju politikā, apspriežot jaunas inovāciju platformas izveidi. Tāpat seminārā, iepazīstoties ar Zviedrijas kolēģu sekmīgo darbību inovāciju attīstības jomā, padziļināti tika izvērtēta Lundas tehnoloģiju parka IDEON izveides pieredze. Savukārt 2010.gada 15.decembrī SAK priekšsēdētājs līdzdarbojās Izglītības un zinātnes ministrijas organizētās konferences „Konkurētspējīga izglītība” koncepcijas izstrādē un konferences darbā. To apmeklēja vairāk nekā 490 pedagogi un izglītības jomas eksperti no dažādām Latvijas pilsētām un novadiem. Tāpat arī SAK priekšsēdētājs asoci. prof. Roberts Ķīlis un citi komisijas biedri ir piedalījušies un uzstājušies ar prezentācijām vairāk nekā 20 dažādās konferencēs, forumos un semināros.

Nacionālās drošības padome

Nacionālās drošības padome (NDP) saskaņo augstāko valsts institūciju un amatpersonu vienotu valsts politiku nacionālās drošības jomā un izskata tās pilnveidošanas gaitu un problēmas, izskata likumā noteiktos un ar nacionālo drošību saistītos plānus un koncepcijas, citus likumos noteiktus jautājumus.

2010.gadā Nacionālās drošības padome, kuru vada Valsts prezidents Valdis Zatlers, ir sanākusi 11 reizes. Nacionālās drošības padomes sēžu darba kārtības pamatjautājums ir drošības situācija un ar to saistītās aktualitātes valstī. Neatņemama sastāvdaļa NDP darbībā ir regulāra valsts drošības iestāžu vadītāju ziņojumu uzklaušana par aktualitātēm drošības jomā.

2010.gadā būtisks jautājums, kurš tika skatīts NDP sēdē, bija situācija ar Valsts ieņēmumu dienesta elektronisko deklarēšanas sistēmu un informācijas noplūde no tās, situācijas normalizēšana.

2010.gadā NDP izvirzīja savas darbības prioritāti - aktualizēt jautājumu par Elektronisko mediju likuma izstrādi un tā pieņemšanu Saeimā. 2010.gada 19.jūnija NDP sēde bija veltīta problēmām Korupcijas apkarošanas un novēršanas birojā (KNAB). Minētā sēdē bija rekomendēts Ministru prezidentam izveidot Starpinstitūciju komisiju KNAB darbības vērtēšanai. Pēc Starpinstitūciju komisijas izveides NDP uzklauja komisijas vadītāja starpziņojumu un gala ziņojumu par komisijas darbību.

Vairākkārtīgi NDP pārstāvji pārrunāja Latvijas dalību starptautiskajā militārajā operācijā Afganistānā un citu starptautisko saistību izpildi. Īpašu uzmanību padome pievērsa 2011. gada Aizsardzības ministrijas budžeta izstrādei un vidēja termiņa budžeta plānošanai. Pēc NDP priekšsēdētāja Valsts prezidenta priekšlikuma NDP veica Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komandiera amata kandidāta izvērtēšanu un izvirzītais kandidāts ģenerālmajors Raimonds Graube 2010. gada 6. jūlijā sāka pildīt NBS komandiera pienākumus.

Valsts prezidenta militārā padome

Valsts prezidenta militārā padome izveidota atbilstoši “Nacionālās drošības likumam”, un to vada Valsts prezidents kā augstākais bruņoto spēku vadonis. Valsts prezidenta militārā padome ir Valsts prezidenta izveidota institūcija, kas sniedz atbalstu Valsts prezidentam Latvijas Republikas Satversmē un likumos noteiktās aizsardzības funkcijas īstenošanā un valsts bruņotā spēka augstākā vadoņa pienākumu izpildē.

2010. gada 23.jūlijā Valsts prezidents apstiprinājis jaunu Valsts prezidenta militārās padomes nolikumu. Līdz ar tā apstiprināšanu būtiski mainīts Valsts prezidenta militārās padomes sastāvs.

2010.gadā Valsts prezidents sasauca divas Valsts prezidenta militārās padomes sēdes. To prioritāte – Nacionālo bruņoto spēku strukturālās reformas gaita un tās rezultāti. Militārā padome atzīst, ka reforma uzsākta pareizi un pareizajā laikā. Kā būtiska aktualitāte izvirzīts arī jautājums par NBS spējām samazināta finansējuma apstākļos 2010. – 2011. gados.

Rīgas pils atjaunošanas padome

2008.gada 30.martā Valsts prezidents Valdis Zatlers izdeva rīkojumu par Rīgas pils atjaunošanas padomes izveidi ar mērķi sniegt konsultatīvo atbalstu un vērtējumu valsts nozīmes kultūrvēsturiska ansambļa, nozīmīgākā viduslaiku fortifikācijas un būvmākslas pieminekļa - Rīgas pils - atjaunošanas darbā. Par Padomes priekšsēdētāju tika iecelts bijušais Latvijas Valsts prezidents Guntis Ulmanis. Padomes locekļi tās darbībā piedalās brīvprātīgi, nesaņemot par savu darbu atalgojumu.

2010.gadā Rīgas pils atjaunošanas padomes uzmanības centrā bija Rīgas pils priekšpils interjera projekta izstrāde. Darbs pamatā notika Padomes apstiprināto konsultantu - ekspertu, interjera projekta izstrādātāju un Padomes locekļu savstarpējā sadarbībā. Latvijas Arhitektu savienībā tika rīkota arhitektu un citu ieinteresēto personu diskusiju sērija par Rīgas pils priekšpils interjera risinājumiem.

2010.gadā notika divas Rīgas pils atjaunošanas padomes sēdes, kurās tika apspriesta Rīgas pils renovācijas - restaurācijas projekta virzība, kā arī diskutēts par priekšpils interjera projektu kopumā un par konkrētiem tā risinājumiem. Padomes un plašākas sabiedrības diskusiju rezultātā tika izlemts rekomendēt VAS "Valsts nekustamie īpašumi" organizēt ideju konkursu atsevišķu Rīgas pils priekšpils interjera projekta daļu risinājumiem.

Ordeņu kapituls

Atbilstoši Valsts apbalvojumu likumā noteiktajam Ordeņu kapituls pārzina valsts apbalvojumu lietas. 2010.gadā Ordeņu kapitula kanclers sasauca sešas sēdes (vienā no tām piedalījās arī LR Aizsardzības ministrijas pārstāvji). To ietvaros Ordeņu kapituls izskatīja iesniegtos ierosinājumus par 420 kandidatūru izvirzīšanu valsts apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeņa, Viestura ordeņa un Atzinības krusta piešķiršanai. Tāpat gada laikā Ordeņu kapituls pieņēma lēmumus kopumā 220 personām piešķirt valsts apbalvojumu.

Piešķirt Triju Zvaigžņu ordeni (TZO): TZO II šķiru: 2 personām, TZO III šķiru: 18 personām, TZO IV šķiru: 46 personām, TZO V šķiru: 28 personām, TZO I pakāpes (Zeltītu) goda zīmi: 3 personām, TZO II pakāpes (Sudraba) goda zīmi: 1 personai, kopā 98 apbalvojumus.

Piešķirt Viestura ordeni (VO): VO I šķiru: 19 personām, no kurām 16* personām Viestura ordenis tika piešķirts pēc nāves, VO II šķiru: 1 personai, VO III šķiru: 5 personām, VO IV šķiru: 8 personām, VO V šķiru: 11 personām, VO I pakāpes (Zeltītu) goda zīmi: 3 personām, VO II pakāpes (Sudraba) goda zīmi: 7 personām, VO III pakāpes (Bronzas) goda zīmi: 5 personām, kopā 59 apbalvojumus.

Piešķirt Atzinības krustu (AK): AK I šķiru: 3 personām (2 apbalvojumi piešķirti protokolārās apmaiņas kārtībā valsts vizītes laikā), AK III šķiru: 4 personām, AK IV šķiru: 18 personām, AK V šķiru: 25 personām, AK Lielo sevišķās pakāpes goda zīmi: 6 personām, AK Mazo sevišķās pakāpes goda zīmi: 3 personām, AK I pakāpes (Zeltītu) goda zīmi: 3 personām, AK III pakāpes (Bronzas) goda zīmi: 1 personai, kopā 63 apbalvojumus.

Saistībā ar likumu „Grozījumi Valsts apbalvojumu likumā” Ordeņu kapituls pirmo reizi atjaunotās neatkarīgās Latvijas vēsturē ar Viestura ordeni apbalvoja personas pēc nāves, pieņemot Ordeņu kapitula lēmumu par personu atzīšanu par Viestura ordeņa lielkrusta komandieriem. Tradīcija apbalvot ar valsts apbalvojumu pēc nāves LR tika ievērota, apbalvojot ar Lāčplēša kara ordeni no 1920. līdz 1928.gadam.

Valsts prezidents Valdis Zatlers valsts apbalvojumus pasniedza sešās svinīgajās ceremonijās Rīgas pili saistībā ar Latvijas valstij nozīmīgiem notikumiem – LR Neatkarības deklarācijas pasludināšanu – 4.maijā, Lāčplēša dienu – 11.novembrī, LR proklamēšanas dienu – 18.novembrī, kā arī septiņus apbalvojumus pasniedza individuālajās ceremonijās Rīgā un septiņi apbalvojumi tika pasniegti individuālajās ceremonijās ārvalstīs.

2010.gadā Ordeņu kapituls pieņēma lēmumu par viena valsts apbalvojuma atņemšanu, par divu nozaudēto valsts apbalvojumu atjaunošanu. Savukārt Valsts prezidents deva vienu atļauju ārvalsts apbalvojuma publiskai nēsāšanai.

Pērn Ordeņu kapituls izskatīja arī citus ar valsts apbalvojumu lietām saistītus jautājumus. Ordeņu kapitula kanclers A.Vilks, Ordeņu kapitula pārstāvis viceadmirālis G.A.Zeibots un Ordeņu kapitula sekretāre M.Sudrabiņa piedalījās 2008. gada rudenī LR Saeimas Juridiskās komisijas izveidotās darba grupas darbībā par Valsts prezidenta V.Zatlera izteiktajiem priekšlikumiem un ierosinājumiem grozījumu veikšanai Valsts apbalvojumu likumā. 2010.gada 15.aprīlī LR Saeima pieņēma likumu „Grozījumi Valsts apbalvojumu likumā”. Ar grozījumiem tika iedibināta katra valsts apbalvojuma – Triju Zvaigžņu ordeņa, Viestura ordeņa, Atzinības krusta miniatūra ordeņa zīme un pārskatīts atsevišķu valsts apbalvojumu dizains, to piešķiršanas un nēsāšanas noteikumi. Likums arī nosaka, ka ar Viestura ordeni var apbalvot arī pēc nāves. Tas ļauj Valsts prezidentam un Ordeņu kapitulam izteikt valsts atzinību karavīriem, ugunsdzēsējiem, policistiem un citiem cilvēkiem, kuri izrādījuši drosmi un varonību valsts dienestā un gājuši bojā, pildot dienesta pienākumus vai ārpus tā, gājuši bojā, sargājot un aizstāvot valsts neatkarību. Likums paredz iespēju apbalvotajām personām nepieciešamības gadījumā papildus iegādāties apbalvojuma miniatūrzīmes. Likums konkretizē, ka Valsts prezidentam, stājoties amatā, Valsts apbalvojumu likumā noteiktie apbalvojumi tiek pasniegti pēc svinīgā solījuma došanas.

<https://www.president.lv/lv/valsts-prezidenta-komisijas-padomes-un-ordenu-kapituls>